

Danmarks Miljøportal

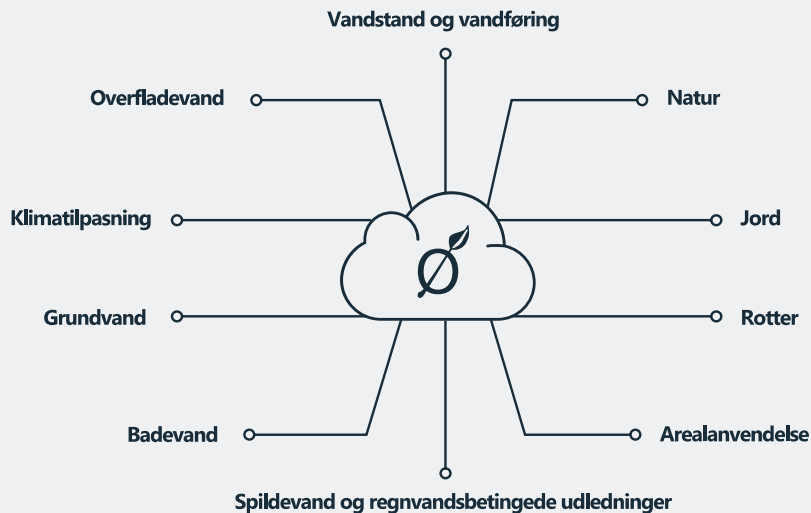
Data om miljøet i Danmark

Strategi, 2024

Hvad er Danmarks Miljøportal?

Danmarks Miljøportal er et fællesoffentligt partnerskab ejet af staten, kommunerne og regionerne, der har til formål at understøtte digital miljøforvaltning i Danmark. Vi samler miljødata og gør dem tilgængelige til gavn for samfundet. Det omfatter data om miljø, vand, rottebekæmpelse, natur, arealanvendelse, klimatilpasning og cirkulær økonomi. Dataene bruges på tværs af en række områder, eksempelvis når borgere henter jordforureningsattester, når kommuner udpeger sprøjtefri områder, eller når staten udarbejder vandplaner, landbrugspakker og regler for spildevand.

Vores rolle	3
Vi arbejder for	4
Hvor er vi nu	5
Hvad vil vi	6
Konkrete initiativer	7
Baggrund om Danmarks Miljøportal	9

Vores rolle

Danmarks Miljøportals mission er at levere data om miljø, vand, natur, arealanvendelse og klimatilpasning til myndigheder, borgere og virksomheder.

Vi leverer data til over 100.000 direkte brugere samt til over 100 eksterne systemer med ca. 1 million brugere. Danmarks Miljøportal er dermed det centrale omdrejningspunkt for økosystemet for data om miljø, vand, natur, arealanvendelse og klimatilpasning.

Danmarks Miljøportals vision er at bringe data i spil, så de skaber mest mulig værdi for myndigheder, borgere og virksomheder i Danmark. Det gør vi ved at gøre stadig flere data let tilgængelige og udvikle nye services, der skaber værdi for vores brugere.

Vores brugere omfatter kommuner, regioner, staten, NGO'er, forskningsinstitutioner, borgere, rådgivere, IT-virksomheder, forsyningsselskaber, byggeindustrien, den finansielle sektor og landbruget.

Foto: Andreas Dress

150

organisationer leverer data til Miljøportalen

4.000

personer producerer data

Over 1 mio.

ajourføringer af data årligt

5,7 mio.

besøg fra brugere årligt

Danmarks Miljøportal arbejder for:

– at gøre det lettere for myndigheder, virksomheder og borgere at træffe de rigtige beslutninger

– at forbedre grundlaget for danske investeringer i klima og bæredygtighed

– at forbedre borgernes adgang til data om klima, arealanvendelse, miljø og natur

– at forbedre erhvervslivets muligheder for at bruge data til at skabe vækst og eksport

– at gøre det lettere at inddrage miljø, natur, arealanvendelse og klimahensyn ved udbygning og vedligeholdelse af Danmarks infrastruktur

Danmarks Miljøportal forstår at arbejde proaktivt ud mod industrien. De har et højt fagligt niveau, er fremsynede i deres måde at udstille data på, og de arbejder målrettet på at forstå deres brugere og bringe deres data aktivt i spil over for både offentlige og private aktører.

Christian Holmegaard Mossing, Vice President: Plan og Digitalisering - Niras

Hvor er vi nu?

Danmarks Miljøportal blev oprettet som følge af strukturreformen, hvor amterne i 2006 blev nedlagt og miljøopgaven overgik til staten, kommuner og regioner. Grundideen er, at stat, kommuner og regioner inddaterer, opdaterer og hente data fra de samme databaser, og at data også blev gjort tilgængelig for virksomheder og borgere.

Der er opbygget en meget velfungerende og effektiv samarbejdsstruktur, med mere end 150 repræsentanter fra stat, kommuner og regioner, der mødes i projekt- og følgegrupper. Her diskuteres udfordringer og muligheder, så man sammen kan finde de bedste løsninger.

De løsninger drives på en effektiv og fremsynet cloud-plattform, der er under konstant udvikling. Det betyder, at Danmarks Miljøportal kan levere nye løsninger hurtigt og omkostningseffektivt.

For kommunerne udgør Miljøportalen en unik, effektiv og stabil adgang til fællesoffentlige data om miljø, vand, natur og klima. Miljøportalens løsninger leverer derfor et solidt fundament for de mangeartede myndigheds- og planlægningsopgaver, som kommunerne løser på vand-, natur- og miljøområdet.

Erling Friis Poulsen, afdelingschef - KL

Hvad vil vi?

Vi vil bygge videre på de gode resultater og udnytte vores velfungerende samarbejdsorganisation og cloud-infrastruktur til at skabe endnu mere værdi med konkrete satsninger, der kan bidrage til at løse aktuelle udfordringer og styrke Danmarks grønne omstilling. Den nye strategi sætter fokus på tre mål:

- 1) Danmarks Miljøportal skal understøtte klimatilpasning, råstofudvinding og cirkulær økonomi.** Vi skal stille data og værktøjer til rådighed, som gør det lettere for kommuner og regioner at vurdere konsekvenserne af klimaændringer samt planlægge og forebygge skadevirkninger af klimaforandringer samtidig med, at vi sikrer vandmiljøet og beskytter naturen og drikkevandet. I forhold til råstofudvinding vil vi understøtte, at der skabes et samlet overblik over råstofudvinding i Danmark i forhold til den råstofudvinding der foregår på land og i havene omkring Danmark. For cirkulær økonomi vil vi i tæt samarbejde med affaldssektoren skabe let adgang til velstrukturerede og opdaterede data om affald ressourcestrømme, og måske på sigt en cirkulær databank.
- 2) Nye services og lettere brug af data gennem ny teknologi.** Danmarks Miljøportal vil gøre indsamling, kvalitetssikring og fremsøgning af data smartere og mere effektiv gennem brug af sensorteknologi, billedgenkendelse, kunstig intelligens og værktøjer til håndtering af store datamængder baseret på cloud-teknologi. Vi vil ikke kun udstille data, men også gøre det lettere at nyttiggøre og sammenstille data på nye måder. Det gælder f.eks. ift. vandforsyningerne og deres brug af sensorteknologi til at overvåge vandkvalitet og vandstand.
- 3) Nye partnerskaber for at skabe værdi af data.** Danmarks Miljøportals mål er at skabe mere samfundsværdi af data. Derfor vil vi have fokus på innovative partnerskaber, der kan bidrage til at forstå forretningsbehov og udvikle nye løsninger i økosystemet af miljødata. Vi vil udvide vores samarbejde med nye partnerskaber inden for områder som Smart City og dataanalyse. Eksempel er partnerskabet med Statens Naturhistoriske Museum om en ny artsportal og partnerskaber med universiteter, private virksomheder og forsyningsselskaber om nye metoder til kemiske fingeraftryk af vandkvalitet.

Vi vil fokusere på ovenstående samtidig med, at vi fortsat leverer værdi og forbedrer brugeroplevelsen for vores kernebrugere i kommunerne, regionerne og staten.

Foto: Sandro Katalina

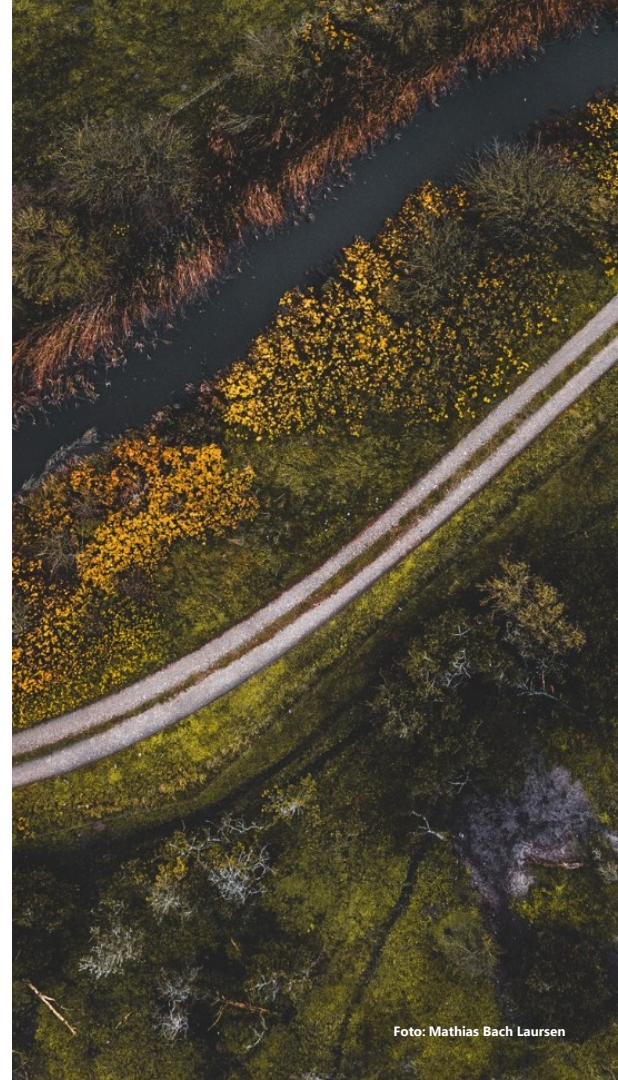

Danmarks Miljøportal viser vejen for det offentlige Danmark i at bruge ny teknologi og udnytte mulighederne inden for public cloud med agilitet, skalerbarhed, hastighed og innovative løsninger bygget på et effektivt udviklingsmiljø.

Jepe Skovhus Gerholt, Industry Lead: Stat, Region & Kommune - Microsoft

Konkrete initiativer i 2024

1. Vi vil gøre det lettere for stat, kommuner, regioner, forsyninger, forskningsinstitutioner, NGO'er, den private sektor og borgere at få adgang til data omkring arealanvendelse og miljø ved at udvide antallet af datasæt i vores databutik fra 440 til 800 samt ved at styrke brugervenligheden af vores løsninger.
2. Vi vil udvide vores samarbejde med Planstyrelsen, Energistyrelsen, Naturstyrelsen, Landbrugsstyrelsen, Digitaliseringsstyrelsen og SDFI for at gøre flere data let tilgængelige ud fra et brugerperspektiv.
3. Vi vil arbejde for, at IT-komponenter, udviklet af Danmarks Miljøportal, bliver genbrugt nationalt og internationalt.
4. Vi vil lancere en ny version af Naturdatabasen inklusiv en mobil App og starte på en modernisering af rottedatabasen.
5. Vi vil implementere en opgraderet version af vores brugerstyring på tværs af over 200 organisationer.
6. Vi vil understøtte samfundets målsætning om en massiv udbygning af vedvarende energi ved at videreudvikle vores eksisterende værktøjer, der gør miljøvurderingsprocessen lettere og mere effektiv.
7. Vi vil igangsætte en analyse af, hvordan IT-understøttelsen af monitoreringen af grundvand og rent drikkevand (JUPITER) kan forbedres.
8. Vi vil aktivt udforske muligheder for at bruge kunstig intelligens i produktion både ved at eksperimentere samt sætte løsninger i produktion.
9. Vi vil aktivt udforske muligheder for nationale og internationale projekter, finansieret af fonds- eller forskningsmidler, for at fremme en struktureret digital datatilgang.
10. Vi vil udvide vores samarbejde med det private erhvervsliv i forhold til ESG-rapportering og dataøkosystemer f.eks. i forhold til klimatilpasning.
11. Vi vil arbejde for at ændre vores juridiske status fra en statslig administrativ enhed til et interessentskab.
12. Vi vil gøre det mere attraktivt at deltage i vores besluttende fora herunder faggrupper.
13. Vi vil etablere ressourcedata.dk – der vil give lettere adgang til affaldsdata og beslægtede data.

Vil du vide mere?

Samarbejde er i højsædet for os for at forbedre hele økosystemet af aktører rundt om arealanvendelse, miljø og klimadata og brugen af dem.

Derfor opfordrer vi dig til:

Prøv vores løsninger

Gå ind på www.miljoportal.dk og prøv vores løsninger.

Kontakt os

Skriv til os på support@miljoportal.dk, hvis du har data, skal bruge data, eller har spørgsmål til vores arbejde.

Baggrund om Danmarks Miljøportal

Vores fem strategiske pejlemærker

Værdi af data

– bruge data effektivt

Deling af data

– bedre sammenhæng og
brugeroplevelse

Indsamling af data

– flere, mere automatisk og
med forbedret kvalitetssikring

Samarbejde

– om innovativ udvikling

Standardisering

– fælles sprog

Værdi af data

Danmarks Miljøportal skal arbejde for at understøtte digital sagsbehandling hos myndighederne og andre anvenderes databehov, samt sikre godt samspil med redskaber og funktioner til analyser, datasammenstilling og effektmåling på tværs af myndigheder.

Det betyder at

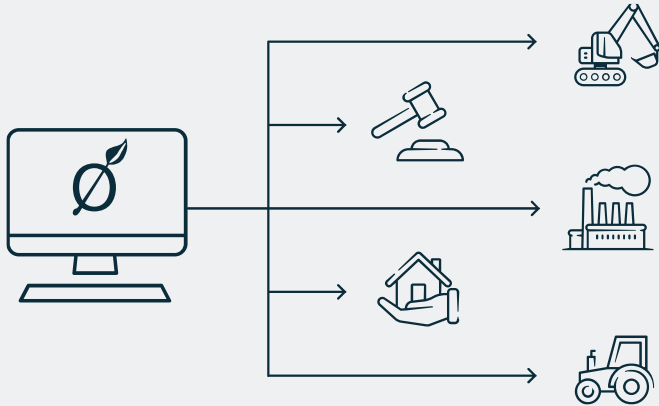
- Vi skaber digitale datastrømme fra start til slut, der optimerer myndighedernes dataprocesser.
- Vi yder assistance til parternes samarbejde med relevante firmaer og organisationer, så Miljøportalens data bliver anvendt mest optimalt i parternes og markedets løsninger.

Afklaring vil ske i forhold til

- Prioritering af hvilke løsninger, der vil blive udviklet af parterne selv og markedet.
- Sikring af sammenhæng mellem lovgivning, bekendtgørelser og regler og dataindsamling, så det er entydigt hvilke data, der skal anvendes, og hvilken værdi data giver.

Deling af data

Danmarks Miljøportal skal arbejde for, at anvenderne oplever lettere adgang til og overblik over data med en brugeroplevelse, der imødekommer den enkelte anvendertypes behov.

Det betyder at

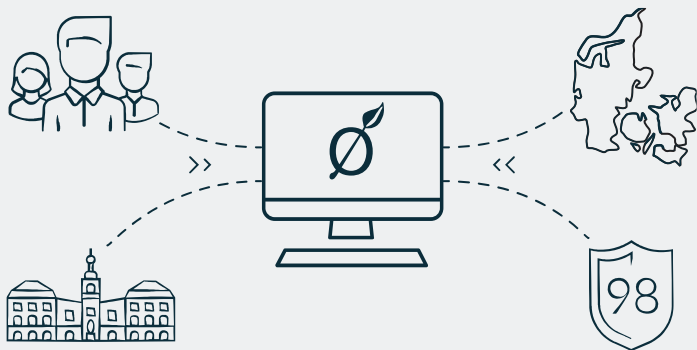
- ✦ Vi fokuserer på at udstille data og skabe tværgående koblinger mellem data fra forskellige fagområder.
- ✦ Vi giver mulighed for at eksperimentere med nye datatilbud til anvenderne.
- ✦ Vi fokuserer på tre anvendertyper: ikke-faglige anvendere, faglige anvendere og it-professionelle anvendere.

Afklaring vil ske i forhold til

- ✦ Udstilling af behandlede og tolkede data.
- ✦ Sikring af, at data bliver formidlet til anvenderne.
- ✦ Beskrivelse af metadata, som giver god forståelse for datatyper, datakvalitet og datatilblivelse.

Indsamling af data

Danmarks Miljøportal skal arbejde for, at dataregistreringen sker mere gnidningsløst og automatiseret, med effektiv kvalitetssikring, og at flere dataområder kommer ind.

Det betyder at

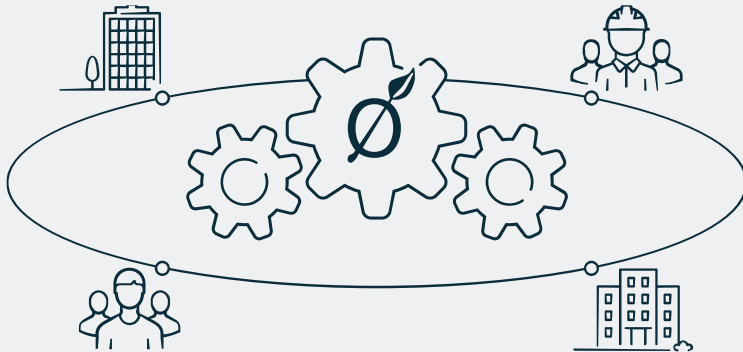
- ✦ Vi understøtter ny teknologi (IoT, droner, billedgenkendelse) og Citizen Science med centraliseret indgang i nationale databaser.
- ✦ Vi understøtter at højne datakvaliteten i alle led (indsamling, mærkning, indmelding af fejl, feedback til dataleverandør).

Afklaring vil ske i forhold til

- ✦ Udvidelse med nye fag- og dataområder (fx klima, råstof).
- ✦ Sikring af incitamentet til, at data kommer ind i Danmarks Miljøportal, eksempelvis via lovgivning, frikøb, brugervenlighed, data fra private og eksterne parter.

Samarbejde

Danmarks Miljøportal er født som et fællesoffentligt samarbejde om miljødata. Vi skal løbende optimere dette samarbejde og gradvis udbygge det til at omfatte andre offentlige og private aktører.

Det betyder at

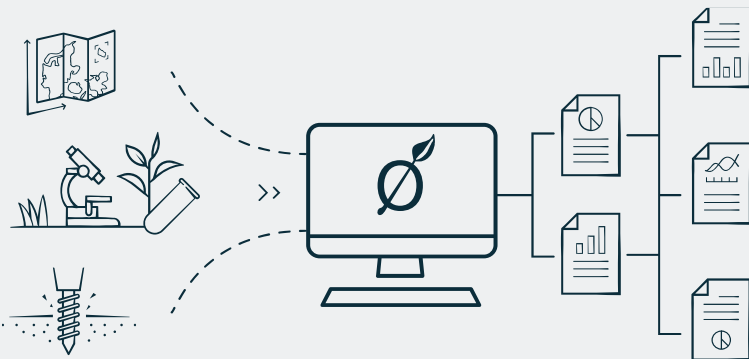
- ✎ Vi fortsætter med at prioritere samarbejdet mellem parterne højest.
- ✎ Vi åbner samarbejdskredsen op for en bred kreds af både etablerede og mere innovativt nytænkende fora.
- ✎ Vi stiller samarbejdsrum til rådighed og faciliterer samarbejdet, der indholdsmæssigt bæres af deltagernes kapacitet og kompetencer.

Afklaring vil ske i forhold til

- ✎ Valg af emner til samarbejdet.
- ✎ Hvordan man rækker ud til faglige miljøer som fx uddannelsesorganisationer og NGO'er.
- ✎ Hvordan man sikrer tidlig inddragelse af Danmarks Miljøportal ved nye initiativer.

Standardisering

Danmarks Miljøportal skal arbejde for at sikre bedst mulig anvendelse og deling af miljødata igennem standardisering og mærkning af data på tværs af forskellige fagområder. Vi vil gøre det nemt at implementere og dele ensartede miljødata i forskellige it-systemer.

Det betyder at

- ✦ Vi opnår ensartede definitioner, metoder, anvisninger, enheder, kodelister, artslister.
- ✦ Vi udvikler og vedligeholder løbende et katalog med observerbare egenskaber om miljødata, og som er baseret på nationale og internationale standarder – herunder INSPIRE modeller og kodelister, Referencearkitektur for Observation og Måling (ROM) og ISO standardiseringsarbejde.

Afklaring vil ske i forhold til

- ✦ Belysning af hvem, der er ansvarlig for at standardisere miljødata i Danmark – og give Danmarks Miljøportal mandat i dette arbejde.

Vand

Danmarks Miljøportal har data om alt fra vandløb, søer og kystvande, til spildevand, grundvand og drikkevand.

Data fra Danmarks Miljøportal er en del af grundlaget for sagsbehandlingen i både staten, kommuner, regioner, forsyningsselskaber, byggeindustrien, landbruget mv.

Data bruges blandt andet i forbindelse med byplanlægning, vandplaner, behandling af spildevandssager, klimatilpasning, beskyttelse af grundvand og drikkevand. Eksempelvis i forhold til at fastsætte grænser for udledninger fra renseanlæg og landbrug til vandmiljøet.

Foto: Andreas Dress

“ *For kommunerne udgør Miljøportalen en unik, effektiv og stabil adgang til fællesoffentlige data om miljø, vand, natur og klima. Miljøportalens løsninger leverer derfor et solidt fundament for de mangeartede myndigheds- og planlægningsopgaver, som kommunerne løser på vand-, natur- og miljøområdet.*

Erling Friis Poulsen, afdelingschef - KL

Natur

Naturdatabasen er den fællesoffentlige opbevaring af naturdata. Fagområdet natur omfatter et bredt udvalg af oplysninger om Danmarks natur. Oplysningerne dækker bredt over alt fra floralister, fund af dyr og fugletællinger til fredninger og beskyttelseslinjer. Alle data fra Naturdatabasen bliver offentligt tilgængelige, når dataejer har kvalitetssikret de inddaterede oplysninger. Du kan få adgang til naturdata på Danmarks Naturdata og Danmarks Arealinformation.

Jord

DKjord er den nationale database over jordforurening. Data fra DKjord bruges eksempelvis ved alle ejendomshandler i Danmark, i Skatteforvaltningens ejendomsvurderingssystem, af banker og realkreditinstitutter i forbindelse med kreditgivning og af de danske regioner i forbindelse med screening og prioritering i forhold til risikoen for, at jordforureningen spreder sig til grundvand og overfladevand.

Foto: Rune Borre-Jensen, Region Midtjylland

Økosystem for miljødata

